

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLONYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 fr. Félévre 6 " Negyedévre 2 " 60 kr. Egy hónapra 1 "

Hirdetési díj:

5t hasábon hetente 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Helyi hirdetések minden sora 30 kr. A hirdetéseknek valaminek a nyilatkozó közlemények egyúttal a kiadói iródnak vétetnek föl. Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhatalomban, a lap szellemi részéhez tartozó közlemények a szerkesztés iródnak vétetnek föl.

Debreczen, jan. 12.

Az összes hazai sajtó pártkülönb-ség nélkül elítéli a sajtó szabadsága ellen intézett ama merényletet, melynek áldozatául Verhovay Gyula, a „Függetlenség” szerkesztője esett.

E kártható intézkedés ad kifejezést ama nyilatkozat, melyet olvasóink alább megtalálnak lapunkban s melyet — ismétléjük — pártkülönb-ség nélkül alá-írtak a fővárosban megjelenő összes lapok szerkesztői.

Az aláírók élén Jókai Mór neve áll. Oly férfi neve, ki becsület és lovagiaság tekintetében kristálytisza, a férfi neve, kinek nemes szíve és szép-lőtlen jelleme ép úgy tiszteletet parancsol, mint fényes írói érdemei. Oly férfi neve, ki a szabadelvű pártnak leg-erősebb támasza s Tisza Kálmánnak évek hosszú sora óta egyik leghivebb barátja.

A kormánypárti sajtó lovagiasan teljesíti kötelességét, midőn a jogtalanul megátadottat, ki pedig legkimé-letlenebb ellenségei közé tartozott, védelme alá veszi.

„Bármilyen legyen is véleményünk a leleplezők módjára nézve, melyet Verhovay lapjában követett — írja többi közt a budapesti „Ellenőr” — midőn egy harmadik egyén avatkozik be, akinek az egész dologhoz semmi köze, akinek neve a vitás ügyekben elő sem fordult s ki semmi egyéb jog-címze, mint a lőfegyver kezelésében való ügyességére támaszkodva, veti magát a támadó és megátadott közé: ez erőszak a sajtó független véleménymon-dása, erőszak a sajtó szabadsága ellen. De nemcsak jogtalan, a sajtó szabadságát fenyegető párbaj volt ez, hanem céltalan is, mert a bűntett. Az az ember, aki valamelyik az egyáltalán nem tartozó ügybe avatkozni s úgy in-tézi, hogy ő legyen a kihívott, az az ember, ha a lőfegyver kezelésében mes-ter, ki a célt soha sem téveszti, azon-gyanu alatt áll, hogy határozottan ölni akart.”

Mi is úgy hiszünk, hogy a köz-velemény el fogja itélni azt, ki a véres tettet végrehajtotta. Kérlelhetlen el kell azt ítélni.

A sajtó szabadsága sokszor fékte-lenségre ragad ugyan egyeseket; ha-nem a rágalom ellen, a megsértett be-csület védelmére ott a törvény, vagy ott a személyes elégtétel ama másik módja, mely lehet középkori barbár szokás, de a társadalom szentesítette. Hogy gladiátorok és híres czéllövők áll-janak ki a sikra másokért, azt sem a törvény, sem a társadalom meg nem en-gedheti.

A szegedi segélypenzek kiosztása. Tisza Lajos, ki Bécsbe utazott, a királynak jelentést fog tenni a szegedi segélypenzek fel-osztásának módosításáról.

Szerbia és monarchiánk.

A ma yar delegatió tegnapi ülésén szövegre került a Szerbiával való bajnok. Tudva levő ugyanis, hogy ez a maroknyi országcsocka, mely a mi jóvoltunkból létezik még a világon, a legfurfangosabb módon igyekszik az osztrák-magyar monarchia iránt vállalt kö-telezettségétől kúbulni.

Ez ügyben intézte Szilágyi Dező a következő kérdéseket a külügyminiszterhez. 1. A hírlapok tudósításai szerint Ausztria-Magyarország és Szerbia között, vonatkozólag a vasuti és kereskedelmi szerződés érdekében 1878. július 8-án Berlinben előleges egyez-mény jött létre. Hajandó-e a külügyr ezen egyezmény szövegét a bizottság elé terjesz-teni? 2. Alkudozott-e a szerb kormányval a kereskedelmi szerződés és a csatlakozás kér-déseiben és ha igen, mikor történtek? 3. Minő természetűek voltak ezen alkudozások? jelesen, melyek voltak az osztrák-magyar rész-ről tett indítványok, és melyek a szerb kormá-ny ellen-indítványai, ugy a vasuti csatla-kozásra, mint kereskedelmi szerződésre nézve? 4. Minő okok folytán maradtak az eddigi alkudozások eredmény nélkül? 5. Minő stádium-ban vannak az újra megkezdett alkudozások és miféle akadályok léteznek még? 6. Igaz-e az, hogy Szerbiával a közös vámterületre vo-natkozólag alkudozásba bocsátkoztak?

Ezzel kapcsolatban Kármán Lajos is kérdést intézett a külügyminiszterhez: Igaz-e, hogy a t. miniszter ur decz. 7-én szűzött jegyzékét intézte ez ügyben Szerbiához s mit lett annak eredménye.

Haymerle báró külügyminiszternek nincs kifogása az Ausztria-Magyarország és Szerbia közt Berlinben kötött egység elő-terjesztése ellen, bár annak szövegét már a hivatalos lapokból ismerhetik. A szerb vasuti kérdést már 12 év óta folytonosan ide-oda huzzák, a nélkül, hogy tisztába jöttek volna a felől, vajjon a kelettel összekötendő vas-ut Szerbián vagy Bosznián keresztül építtessék-e. E körülmény következménye az volt, hogy a vasut sem az egyik, sem a másik irányban nem építtetett és egyáltalán létre nem jö-hetett. Midőn később a keleti bonyodalmak kitértek, e kérdést természetesen el kellett ejteni. A háboru után létrejött berlini szerző-dés foglalkozott azon országok vasuti és ke-reskedelmi viszonyaival, melyekben birtokvál-tások történtek, a mint az említett szerző-dés 38. §-ból és egyéb cikkeiből kitűnik. Ez azonban az osztrák-magyar monarchiának nem nyújtott biztosítékot az iránt, hogy Szerbiá-ban a vasuti kérdésekben érdeknek minden-kor megvona lesznek. Ennek folytán kötötte meg Andrássy gróf Riszics szerb miniszter-elökkel, 1878. július 8-án a berlini egyezsé-get. Ezen egyezség alapján Andrássy gróf már mult év október havában szelöztette ezen kérdéseket, de azon meggyőződéshez jutott, hogy azok sikerteljes megoldása mindaddig lehetetlen, míg a viszonyok a Balkán-félszig-eten oly rendetlen állapotban vannak, és míg az oroszok onnan el nem vonultak.

Midőn ez is megtörtént, Andrássy gróf 1879. június 17-én újra felhívást intézett a szerb kormányhoz, hogy az említett kérdések tárgyalására küldjön meghatalmazottat Bécsbe. Aiglics miniszter mint meghatalmazott meg-jelent s hosszas tárgyalások után a két kormány meghatalmazottai megállapodtak bi-romány egyezményben. Aimpics ez egyezmény-nél hazament s akkor Riszics miniszterelök kijelentette, hogy Aimpics nem volt megha-talmazva csak előleges megbeszélésre s Szer-bia addig nem köthet semmi egyezséget a va-sut ügyében, míg a török portával és Bulgá-riával is nem történik meg az egyezkedés ez-ügyben!

Haymerle báró sürgette az elintéztést a porta és Bulgaria nélkül. Riszics buzni ha-

lasztani igyekezett, míg végre Haymerle báró utasította a monarchia belgrádi követét, hogy haladéknél utazzék Nisbe s onnan addig ne mozduljon, míg a szövegen levő kérdések meg nem oldatnak, mert a jelenlegi helyzet már olyanná válik, hogy Ausztria-Magyarország azt, érdekeinek érzékeny károsítása nélkül, tovább nem tűrheti és szerződésileg biztosított jogait egész terjedelmökben érvényre kell jut-tatnia.

Ennek lesz is eredménye, mert mint a külügyminiszter által felolvasott táviratokból látszik, Szerbia megszeppent s a napokban már Bécsbe megy a szerb meghatalmazott. A jelenlevő delegátusok élénk helyeslé-sel fogadták a felolvasott táviratokat, az ér-élyes hang pedig, melyvel a miniszter Sze-biával beszél, az ellenzék oztatlan elismerését is megnyerte.

Ugyan a kereskedelmi szerződés ügy-ben addig vártak, amíg Schwegel osztályfő-nök. Közös vámterületről monarchiánk és Szer-bia közt nem volt szó. A szerb kormány a ke-reskedelmi szerződés megkötését is ép így ha-logatta mint a vasuti csatlakozás ügyét, kormá-nyunk pedig arról győződött meg, hogy csak akkor lehet érdekeinknek megfelelő ke-reskedelmi szerződést kötni, ha előbb megol-dottuk a vasuti kérdést.

A Verhovay esete.

Szombaton déli 12 órakor történt a pár-baj Verhovay Gyula és báró Majthényi Izidor közt. A párbajnál mint segítők működtek: Verhovay részéről Komjáthy Béla és Med-nyánszky Árpád báró orsz. képviselők, Majthényi részéről: Uchritz Zsigmond báró és Beniczky Gábor. A föltételek a következők voltak megállapítva: az ellenfelek 25 lépésre állítottak szembe egymással, mindenkinek joga levő még 5 lépésnyire előre jönni; mindketten egyszerre lönek, s cselőznök egy perczig szabad.

Mindketten egyszerre löttek. Verhovay megindult s egédeli felé, de már a harmadik-negyedik lépésnél tántorogni kezdett s a sa-zakkal „találva vagyok!” mellére szorított kézzel összerogyott. A segítők hozzá siettek s a jelenlevő két orvos: dr. Csillag Zsigmond és dr. Farkas László rögtön megvizsgálták se-bét Lefektették a földre s mikorra szétnyitot-ták ingét, akkor már mellét egészen elbori-totta a vér. — Verhovay vizet kért, mire adtak neki egy kis havat. — Aztán kocsiba emelték és onkivületi állapotban szá-lyították lakására, a vasútdába. Delután fél-5-kor meghívták Lumitzer tárnát, kivel a nevez-tett orvosok consulátum t tartottak. A gölyő a mellesről föltt fordult be, de hogy hova ha-lyott, azt még tudni nem lehet, mert a gölyőt legalább két napig kutatni nem szabad. A sebesült állapotú rüandene-etre agaszott s betegsége a beállandó sebzás fog döntő ha-tatást gyakorolni.

Megemlítjük még hogy Majthényi báró a lekitűnőbb lövők egyike, a ki a galamblövé-szettel is kitűnt.

A párbaj okulás az szolgált, hogy Verho-vay lapjában a hó 7-én hozott egy közleményt Festicus Pál grófról összeköttesében a kis-birtokosok földhitelezésének ismért ügyérel. E cikk miatt mejelentek a „Függetlenség” szerkesztőségében ifj. Almásy Kálmán gróf, Batthyányi Elemér gróf és Majthényi Izidor báró, kijelentvén, hogy az említett közlemény-ben sértést látnak azon kaszinói közvélemény ellen, mely Festicus Pált „correct”-nek tartja. Verhovay meguevezte a cikket szerzőjét, de hozzá tette, hogy a lapban közlőketek kész levelekkel bebizonyítan.

E leveleket a „F.” közölte, mely után mejelentek a szerkesztőségben Uchritz Zsig-

mond báró és Beniczky Gábor s Majthényinek a következő hozzájuk intézett levelét olvasták föl:

„Báró Uchritz Zsigmond és Beniczky Gábor urakhoz. — Mután a Verhovay Gyula ur részéről a gróf Festicus Pál személyére vonatkozó adatok nem gyöztek meg arról, hogy Verhovay ur a lapjában tett aljas táma-dásokra bármiképen felt volna jogosítva, felelősek benneteket Verhovay ur előtt kije-lenteni, miszerint kifakadásait legundokabb nemű rágalomnak, őt magát pedig rossz lelkű, jellemtelen rágalomzónak tekintem. Ha Verhovay urban lenne még elég becsületérzés arra, hogy ezen kijelentésemet személyes elégtétel követel, kérek ügyemet és szemé-lyemet képviselni. Budapest, január 8-án, 1880. Báró Majthényi Izidor. Az eredetivel meg-egyezik. Uchritz Zsigmond s k., Beniczky Gábor s k.

Verhovay erre, a levélben foglalt becsü-letsértő kifejezésekért elégtételt kért.

Nyilatkozat.

Alföirt lapok szerkesztői a maguk és munkatársaik nevében óvat tesznek azon el-járás ellen, melyet báró Majthényi Izidor ur és segédei, báró Uchritz Zsigmond és Beniczky Gábor urak Verhovay Gyula ur ellen kö-vettek. Ez eljárás a lovagiaság szabályaiól szükségképp kifolyóknak nem tekinthetik és egyenesen a sajtó szolásszabadsága ellen inté-zett jogtalan támadásnak nyilvánítták. S kije-lentik, hogy ilyenm. erőszakos fellépések al-tal magukat hírlapírói jogaik és kötelességeik gyakorlásában korlátoztatni nem engedik. Budapest, 1880. jan. 10.

Jókai Mór, a Hon szerkesztője, Urváry Lajos, a Pesti Napló szerkesztője, Csávolszky Lajos, az Egyetértés szerkesztője, Veigelsberg Leo, a Pester Lloyd nevében, Hindy Árpád, az Ellenőr szerkesztője, Sturm Albert, a Pester Journal nevében, Csukássy József, a Pesti Hírlap szerkesztője, Brankovics György, a Budapesti szerkesztője, ifj. Abrányi Kornél, a Magyarország szerkesztője, Nagy Miklós, a Vasárnapi Újság szerkesztője, Mende Bogdó a Független Hírlap szerkesztője, ur. Molnár Antal, a Magyarország és Nagyvilág szerkesztője dr. Milassin Vilmos, a Hölgyek Lapja szerkesztője, Berényi László, a Magyar Föld szerkesztője, Borostyáni Nándor, a Közvélemény szerkesztője, Agai Adolf, Kuu László, a Magyar Jogász szerkesztője, Vadnai Károly a Fővárosi Lapok szerkesztője, Tenczer Pál a Neues Polit. Volksblatt, Bergmann Gyula a Politcsches Volksblatt, Hermann Otto a Függetlenség fömunkatára, Rothfeld Soma a Neues Pester Journal, báró Jósika Kálmán a Magyar Korona szerkesztője, Bodnár Zsigmond a Havi Szemle szerkesztője, Frém József a Képzőművészeti Szemle szerkesztője, Abrányi Emil a Kozzoru nevében, Erti Károly az Új-Budapest nevében.

Törvényhatósági bizottsági tag vá-lasztása.

Debreczen, 1880. jan. 10.

Az 1880. XLII. t. cz. értelmében három évre választott törvényhatósági bizottsági ta-gok közül az időközben tagsági képességek-vesztetteknek, valamint az elhalt és leköz-szött tagoknak helyei az idézett törvény 29. §-sa értelmében minden év végével azon választó-kerület által töltetnek be, mely által megvá-lasztattak; ehhez képest az időközben törvény értelmében úresedésbe jött tagsági helyek be-töltése, a törvényhatósági bizottságunk mult év deczember 27-én tartott közgyűléséből 229. sz. alatt kelt határozatával elrendeltet

vén, a pótválasztásra határidőül f. év január 31-dik napja kitűzetett.

Betöltendő pótválasztás által: a III-dik választó kerületben (csapó-utca) két hely; választási elnök Nagy Ferenc, választási hely-liség a városbáza nagyereme.

A választóknak — a választás alkalmá-val személynem elomutandó — igazoló-jegy fog kézbesítetni s a szavazatlapon is ugyan-akkor fognak közöttük kiosztatni, melyekre minden választó anyni nevet jegyez fel, a hany bizottsági tagot választó utatlat azon ke-rület, melyben ő választásra jogosítva van. A választás a szavazók nevének és lak-helyének nyilvános feljegyzése mellett, szemé-lyesen beadott szavazat-lapok által történik; ha a szavazatlap több nevet tartalmaz, mint ha hany bizottsági tagot a kerület választani jogosítva van, az utóbbi írt nevek számba nem vétetnek.

A betöltött szavazatlapon a választás napján reggeli 8 órátol kezdve esti 6 óráig a választási helyiségben az elnöknek adandók át; a megirt idón tul beadott szavazatlapon el nem fogadtatnak.

Ha olyan választat meg, a ki mint egyik legtöbb adót fizető (virili) már tagja a bizottságunk és a választást elfogadja, helye a sorrendben következő legtöbb adót fizető (virili) által pótolatik.

Az a ki több kerületben választatott meg, azon kerületet fogja képviselni, melyet a fő-ispánhoz intézett nyilatkozata szerint megvá-lasztani kíván, — a többi kerület uból választó felhivatnak tehát a III-ik választó kerü-let választói, hogy a választásra kitűzött idő-ben és helyen — igazoló-jegyeiket és betöl-tött szavazat-lapjaikat magukkal vivén, meg-jelenjenek.

A választási eljárásra vonatkozó pana-szok vagy megválasztott tag választatási ké-pessége ellen tett észrevételek a választástól számított 15 nap alatt az igazoló választó-mányhoz nyújthatók be.

Kelt Debreczenben, 1880. január 9-én. Simonffy Imre, kir. tanácsos, polgármester.

Külföld.

Harc az albanok és montenegroiak közt. Gustinye és Piava miatt csakugyan véres harc kerekedett. Az első ütközetben hirszerint 800 alban és 600 montenegroi esett el. Az alban csapatok sürün húzódnak a harc színhelye felé s a török hatóságok nem ké-pessék megátornni őket Montenegro mégis a portát vadoja s két millió frank kárpótlást követel, igéri azonban, hogy egyelőre a porta szerződés ellenes megkezesését és az alatta-lói részéről okozott bekeményezést nem te-kintendő szakadásnak, vagy mint háboru szolgálo indokot, egyszersmind erőlyes orvoslást kér a szerződést alírt hatalmaktól.

Az orosz czárnélr Párisban az a hír kering, hogy meghalt. E hirt az orosz nagy-kegyeségűl megczafolták, de anyni bizonyos, hogy a czárné állapota reménytelen. Az „Italia irrudenta” otthonn. Imb-riani Matteo az olasz köztársasági párt új közlönyében, a Rómban megjelenő „Lega della Democrazia”-ban kijelenti, hogy a kormány-uk ismeretes röpírátara adott czífolata nem egyéb „hivatalos hazugságnal”. Az „Ital. Courier” erre azt véli, hogy szükséges lesz Imb-riani vagy a bolondok házába, vagy törvény-széki fogdába vezetni, hogy Olaszország nemzetközi viszonyaira nézve tartalmas ne lehessen.

Külföldi rövid hírek. — Ed is on új találmányát, a villynos lámpát, jan. 4-én mutatta be a n-yorki Menio-Parkban. Száz lámpát gyújtott fel s azok ragyogása a jelen-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Egy ember, a ki elvesztette a nevét.

Beszély: Boyesen Hjalvar Hjort tól. Fordította: Halmagyi Oszkar. (Folytatás.)

— Nem, nem, — szakítá félbe oly élénk-séggel, mely majdnem megijeszté. Cseppet sem vagyok szerény, kérem ne folytassa tovább a bökölést. Ez olcsó cikkel más honnan gazda-gon el vagyok látva. Ki nem állhatom, ha azt állítják, hogy jobb vagyok, mint a milyen tudom, hogy vagyok. Ha tanításával csakugyan javamra akar szolgálni, akkor legyen egész őszinte velem szemben, és hiányosságaimat minden tekintet nélkül mondja meg. — Előre megígérem, hogy soha sem fogom magamat megsértve érezni, itt van kezem reá. Nos? Meg van kötve a szerződés?

Halldan önkéntelenül erősebben nyomta meg a puha kezét.

— Nem voltam igazságtalan, rebegett, de jövőre még az igazságtalanság látszatát is ke-rülni fogom.

— Ha még oly borzasztón játszm is? — Még az esetben is.

— Csak is így fogjuk egymást jól meg-érteni. Ne gondolja, hogy ez csak női szeszély, cseppet sem tréfások. Azt hiszem, hogy ti férfiak és különösen ti külföldiek, azt gondol-játok, hogy irányunkban barátságis énézéssel kell lenni és bálgaságainkat, ha baigák va-gyunk, valami udvarias névvel kell feldiszi-te-

ni. A legnagyobb fáradságot veszték magat-oknak, hogy bennünket játékszerűl tekintse-tek, azaz a magatok és a mi szeméink ellött megvetésre méltóvá tenni, mert hiszen lehet-e ott becsülés, hol az igazságot eipalástoját? De az amerikai nők nagy része külföldi anyag-ból van, mintsem velők így lehetne bánni. Ők ott is érik az atommos igazságtalanságot, hol udvariaságból nem engedik észrevenni és emellett mindkettő póru jár, a hízog és a hízoglet is. Így. És most bocsásson meg, hogy oly rövid ismerettség után oly ószintén szol-tam önöhöz, de ön épp külföldi s azt vélem-baráti szolgálat minél előbb szokásának és modorainkkal megismertetni.

Halldan nem tudta mit feleljen. A szenvedélyességig fokozott hév, melybe egyszerre a szép leány jött, az általa nyilvánított érzel-mek, melyek annyira elterelték attól, mit eddig a nőkről hallott és mégis oly igazak voltak, néma csodálattal tekintett reá.

Edith észreverte és mintegy bevezetési mondá:

— Félek, meghökken tettem, de nem le-hetett elkerülni, ha egyáltalában megakarjuk egymást érteni. On megocsátá azt, nemde?

— Megbocsátani, suttogás a, mit bocsás-sak meg? Csak is háával tartozhatok ön iránt. Talán...

— Es most ne felelje igéretét, — szakítá félbe Edith, tréfásan fenyegetve ujjá-lát. A lecke most már minden felbeszakítás nélkül folyt le. Midőn be lett végezve, egy kis leány lépett be, Van Kirk asszonytól kísértette, befönt hajjal és igen merev előlő ruhában. Halldan rögtön ráismert a parkból

való kicsiny ismerőse és jó jövevény látszott előtte, hogy a gyermek, kinek szives részve-tését egy pillanatra felvidta, midőn helyzete legkétségbeesettebb volt, továbbra is barátságos szemekkel tekintsen az új Continensen való életére. Klára láthatóság a legnagyobb hely-nomást gyakorolt a külsőben történt válto-zás és alig lehetett visszatartani hogy e fe-llett észrevételeket ne tegyen.

Klára is tanulékony tanítvány volt, azt azonban nem lehetett eldönteni, vajjon a tanításban, vagy a tanítóban talált e nagyobb örömet.

Igy mult el körülbelül egy hónap.

Mr. Birk a Van Kirk család minden tag-jánál nagy kegyben állott. Van Kirk asszony úgy beszélt felőle barátóni előtt, kik meglá-tozták, mint valami „igaz” a g y ö n g v -ről, gyakran persze a hölgyek aztán nem tudtak, vajjon a „gyöngy” kocsis vagy szakács volt-e, Edith pedig arisztokratikus barátai előtt, mint lángszál említé és azoknak képzeletében ez-által homályos képeket alkotott, lebegő firt-falt, fénylő bárszony kabátja, széles karimá-jú kalapjáról, kihívó nyekkedőjéről és a ple-bejus szemtelenség obligat kifejezéséről.

A new-yorki társadalmi életben igen ke-tes birben állnak a külföldi típusai bíri ge-niek és ezen előtétel ellen még az istenek is hasztalan küzdenének.

Klára, ki időközben felfeledte tanítójának tündérmeseiből felhalmozott kimeríthetetlen kincsét, az utca tu oldalán lakó játszótársai előtt úgy nyilatkozott, hogy „eszkömi való” s gyakran meghívta azokat csodálatos történetét hallgatni.

Van Kirk ur természetesen nem vett részt mindezekben, de azért készséggel fizette a zeneleceket.

Ezalatt hasztalan küzdött Halldan Edith iránt növekvő szenvedélye ellen s mentő-kámb akart elmenteni, annál reménytelenebben látta magát a hálóa bonyolodva. A légy, mig csendesen viseli magát állhatja helyzetét, de a legkisebb mozdulat meg fogja mutatni a ve-zélyt és hogy el van vesztve. Ily módon kü-zdött, ezivódott végtével, félt, nehezelt, — a kimerültség állapotát apathikus gyámoltalan-ság váltotta fel.

Dacrára a barátságos részvétnek, mely-lyel Edith iránta viseltetett, mégis sehol sem érezte magát oly idegennek, mint ép az ő kö-zelében. Egyszer egy tekintete hódolatát, mintha figyelmeire sem lenne méltó, másszor nyíltan elfogadta azt és „ő világi lovagiaságá-vál” ingerelte, mely a praktikus amerikai lov-agóknak csakhamar el fog enyészni, továbbá „Viking”-jének hiányos lovagjának nevezte. Azonban egy pillanatra sem jutott eszébe Halldan hódolatát komolyan venni s a gond-olat, hogy valaha kedvese lehetne sohasem fordult meg agyában. Midőn balizmasabb színt öltött magára társaságuk, Halldan felajánlotta magát kedvelt költőt vele olvasni s lassan-ként Heine s Björson iránti lelkésedést Edithben is felbeszélteni. Edith pedig figye-met és amerikai költőkre hívta fel, kik eddig előtte csak üres nevek voltak.

Ilyképen kölcsönösen gazdagították s elomozdították egymást és így számos kel-lemes órat töltöttek el a hosszú téli délutáno-kon egymás társaságában. Edith néha hano-

os kedélye következtében alig tudta nevést-ését elfojtani, midőn Halldan Loogfellow „az élet szoltára” vagy Poe „a varjak” költéme-nyeit valódi lelkesítéssel, de rossz kiétes-sel felolvasta. A vizsgálódás, hogy Halldannak élete sohasem képezte az övének egy részét, hogy nem szeretett, mit ő szeretett, előlét-ében nem osztozott (és a nő e pontot illető-leg kiválóan szigorúan) időközönként minden iránta való rokonszenvet elfojtott benne.

Addig még e kísérlet új volt, mégis birt némi érdemeket, másnak szívet határozott czél nélkül kifürkészni s abban anyni újat és ide-genszerűt találni. Azonban előbb utóbb e fel-federési mód kénytelen, komoly s végre csaknem meglevten jelleget öltött mazarra.

Ilyenkor Edithnek nagy megkönnyebbül-ésül szolgált, ha nemzereből akármik, még ha a legostobábbakhoz tartozott volna is, együtt-létük megvárta; ekkor aztán átengedhet-te magát a házas biztonság jövő érzetének s nem kellett nek meglopétséktól tartani, vagy hogy társaság-uk folyamában hirtelen oly térre csapjanak át, mely elfogultanságotól megfosztatna volna. És némelykor, ha viz-szongodott Halldanra; fényes mulatótt tehet-sége, mint nem amerikaiak és ellenére levő, a külföldi születés és monarchikus nevelés-könyven szereshető eredménye visszaszító-lag hatott reá. Nem azért mintha a köztársasági életét nagyra becsülte volna. Azok közé tartozott, kik előtt a politika és lármázó brul-talás sem nyelvet sem ruházatot illetőleg el nem választható és áldotta a végreget, mely a nőnek megöngedé és durva játéktól távol maradt. (Folyt. köv.)

volt közönség közt roppant szenzációt keltett. — A párisi Renaissance színházban szerdán adták elő Planquette új operettjét „A 32-ik ezred voltigéurjei” címmel nagy sikerrel; a szöveg (Gondinettó) mulató, a zene pedig ép oly dallamos, mint a „Corné-villi harangok”-é. — Montalivet, az e napokban elhunyt francia szenátor, igen érdekes emlékiratokat hagyott hátra. — A francia parlament elé törvényjavaslatot küldöttek terjesztési, mely Napoleon Jeromos herceget száműzi. — Bismarck herceg Varzinba annyira beteg, hogy nem mehet vissza Berlinbe. — A dundeei szerencsétlenség nyolcvan áldozata közül még csak egyet találtak meg; a folyó a tengerbe sodorta a többieket. — Öregék bálja volt Szilveszter estjén Gillinghamben s ötvenkilenc férfi és nő vett részt, kik összesen 4259 évet számláltak; a legöregebb táncos kilencven éves volt s csupa régi, ma már ismeretlen táncokat jártak.

Ertesítés.

Igen tisztelt barátim, ismerőseim és a mélyen tisztelt közönséget bátor vagyok e lap mai számának hirdetési rovatában olvasható közléseimre figyelmessé tenni és tiszteltetjesen felkérni, hogy az általam képviselt ügyet nagybecsű bizalmukra és támogatásukra méltatni sziveskedjenek; meglehetősen teljesen győződve, hogy a hozzám forduló bizalmat mindenkor szakavatott, előzékeny, pontos és reális eljárás által igyekvendem igazolni. Debreczen 1880. január.

M. Kóssa Albert

A „Magyar-Francia biztosító részvénytársaság” vezénylő titkára.

Napi hírek.

— A Debreczen-Miskolc és Debreczen-Nagyvárad közt létesítendő vasútvonal ügyében, mely régen teretozott s melynek létesítése iránt Debreczen város közgyűlésének határozatából kifolyólag újabb tárgyalások indultak, — a debreczeni szabadelvű körnek a „Bika” szállodában levő helyiségben, esetleg az étteremben a folyó január hó 17-én szombaton délután 5 órakor érte kezlet tartatik; mely alkalommal az ügy állását Molnár György tisztelt országgyűlési képviselőnk terjesztendi elő. Mely értekezletre a szabadelvű kör tagjait s általában az érdeklődő közönséget azzal hivom meg, hogy azon komoly tárgy bevégezése után a forradalmi idoszakból igen érdekes felolvasás fog tartatni. Debreczen, 1880. jan. 11. Tóth Antal a szabadelvű kör elnöke.

— **Kisrosolás.** Tegnap délután a Vincze I. kávéházban egy igen szép női kézi munkát

(nagy kendőt) sorsoltak ki. A nyerd Bekényi Ottokárné urhölgy lett „Bertalan” névvel.

— **Színházi műsor.** Kedden „Tündér-ujjak” vigjáték 5 felv., szerdán „2000 év előtt a márványhölgyek, 2000 év után a divathölgyek” dráma (Mándoky B. jutalomjátéka); csütörtökön „Traviata” opera, pénteken „Tíz leány és egy férj sem” operette és „Nőm szolgálója” vigjáték.

— **Elfogott zsebmetszők.** Szombaton Nyáradról a vásári alkalomra ide átrándult két zsebmetszőt csipelt el rendőrségünk, kik egész nyiltan be is vallják czéljokat. Szerencsére azonban még idejekorán ártalmatlanokká lettek téve. Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy nem hiába, hogy a vásár pártalanul csendes volt, de csavargók tekintetében is kevés, mondhatni semmi aratás nem volt, a mi pedig a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Hallatlan dolg. mégcsak egy részeg embert sem kísérték be.

— **A kis putri kávémerésekre,** mióta e tárgyban czikkünk megjelent, igen nagy gond fordították. Jenev István burgó alkaptá-nyunk a gyanus kis kávémeréseket mind (összesen 13 at) összeírta és a legszigorubb eljárást követi.

— **Köszönetnyilvánítás.** A fröbel féle gyermekkert javára Br. Josinsky Miklósné urnótól a hozzám beküldött 4 frtot köszönettel felvettem: Debreczen 1880 január 10. én. Dragota Csorba Tekla.

— **Statisztika.** A kapitányi hivatal 3-dik osztálya, melynek élén V. é. h. Gyula alkaptány ur áll, az elmúlt 1879. év folyama alatt 3143 írásbeli dolgozatot és 2000 szóbeli pamaszt intézett el. Ezen kívül cselédkönyvet kiadott 992-öt, — igazolási jegyet 332-öt, — cselédyilvántartásba jegyezt 2100, ezek közül 523 helybeli és 1577 vidéki cselédet, dobszó által kihirdetett 298 ügy. — A szegényalap javára 519 frt 32 krt, a házi pénztár javára pedig 400 frt 70 krt vett be. E szorgalmas nagy munkásság nem szorul dicsegetésre.

— **Zenei értesítés.** A zenei házi hangverseny, folyó 1880-ik évi január 25 kén vasárnap ismét megfogna kezdetni s minden 2 héten egyszer és pedig: február 8-kán, február 22-án, mártius 7-én, mártius 21-én, április 18-án, bezárólag május 2-áig folytatatni. — Az előadás a fentebbi vasárnapokon, mindig délután, **pontban 7 1/2 órakor** kezdetik meg, hogy legfeljebb 7 1/2 óráig tartson. — Teljes tisztelettel kéretnek ennélfogva városunk és vidékünk mindazon zenetehetségei, vagy műkedvelői, kik dal- vagy zene darabok, magán vagy együttes előadásával, vagy szavallással, rövid felolvasással, a zenei házihangversenyben közreműködni hajlandók, hogy e heti határozatukat, az általuk választandó darab czimével s szerzőjének nevével együtt; a fentkitűzött napokon **délelőtt,** — a hangverseny sorozatának helyes berendezése végett — a zeneigaz-

gatósnak valamiképen (cseléd, vagy czédula által) tudomására juttatni méltóztassanak. — Egyszermind tisztelettel kéretik minden közreműködni óhajtó zenetehetség és műkedvelő, hogy ha nyomatott kérelem levelet, — mint meghívót — nem kaptak volna is; azt ne vegyék rossz néven, hanem legyenek meggyőződve, hogy szives közreműködésük, a fentebbi napok bármelyikén is, legnagyobb köszönettel fog találkozni. Számozott útlehelyekre szóló beléptjegyek, a házi hangverseny napjaitól, délelőtt 10 órától 1-ig; délután pedig 3-tól 4-ig a zenében lesznek kaphatók. Tájékozás végett szolgáljon köztudomásul, hogy a zenei énektarmében, a működők részére fentartandó székeken kívül, csupán csak 133 számozott útlehely alkalmazható, — álló helyül pedig mire belépti jegy nem szükséges, egyedül a mellékszobák használhatók. Debreczen, január 11-én 1880. A zenei igazgatósa.

— **Mándoki jutalomjátékára** ismételen felhívjuk a közönség figyelmét. Mint már egy ízben említettük, ez lesz szellemi tekintetben az idényben egyik legsikerültebb jutalomjáték. Mándokinak a darabban rendkívül hatásos szerepe van, a mit ő bizonyítva nem is mulaszt el kiaknázni.

— **A szabadelvű kör bájára** a meghívót már nagyrészt szétküldöttük, s még mindig küldetnek. Remélhetőleg ez lesz a farsang legsikerültebb táncmulatsága.

— **Krecsányi Sarolta** színházunk volt kedvence, most a kassai színház kedvelt operett énekesnője kíséreltet tett drámai szerepben is. Közébe lépett fél Kassán Fourchambault-családban és Fourchambaultt, Prielle Kornelia szerepét játszta. A helyi lap eisméréssel szál routinejáról és eleganciájáról, dícséreti izléses öltözékét.

— **Tóth Ferencz** helyb. szabó iparos, mint váradi kiállító a székesfehérvári orsz. kiállításon arany éremmel lett kitüntetve. Az érem átadása legközelebb fog megtörténni Nagy-Váradon a városüzánál, ünneplésséggel mellet.

— **Betörés.** Az éjjel ismeretlen tettesek egy Csapó utczi házába lopóztak be, s az éjszaka kamara ajtaját aláásván a kamarából több élelmi szereket loptak el. A tolvajokat nyomozzák.

— **Megölte a feleségét** egy Botos Antal nevű h-nácsi lakos, ki a vásárra érkezett városunkba és a hatvan-ötven év szálva. A gyilkos férj részeg állapotában követte el bűnét, az elfogatásnál és a vallásánál nem is tudott semmi okot előadni, hanem csak nejt sirtak. Mondják, hogy legfőbb oka az lehetett tettenek, hogy a sok idegenektől feltette feleségét s mámoros állapotában föbelötte.

— **A „Frohner” szálloda** éttermében ma este O. I. á. J. J. J. — honlap pedig B. o. k. Samu közreműködésével zeneestély tartatik.

— **Kettős öngyilkosság a templomban.**

A bécsi dorottyauczi evang. templom egyházi bér-könyvében pénteken rendetlenséget fedeztek föl és konstátálták, hogy Móth József egyház-községi tollnok a vétkes, a ki Klein Henrik egyház-szolgáltól a beszédet taxaktól átvenni és könyvebe vezetni szokta, de egyáltalán az is világos lett, hogy Klein Henrik sem áll tisztán a dologban. Az egyház-község gondnoksa ez ügyben tegnap délután ülésre gyűlt össze a templomba és megdözte a két vékést, de ezek nem jeletek meg; a gondnoksa tehát távollétükben elhatározá elbocsátásukat és a fegyelmi vizsgálatot. Midőn szótsoztak, az irodába akartak menni, de ennek ajtaja csukva volt, zörgöttek s nem nyit ki, végre beuztak az ajtót s ott találák Móthot és Kleint halva. Cyankáliul végezték ki magukat.

Színház.

„A pletyka pad” új népszimű 3 felvonásban, írta Palotai Andor. — Először adatot Debreczenben 1880. január 11.

Tusko István gazda ember öregnapját nyugodalomban óhajvian eltölténi, elhatározza, hogy mindenáron őt biztosító gazdagsághoz kell jutnia. Mint hagyományos dolgot beszélgették a községben, hogy az erdőn egy szikla kő aljába van elásva a nógrádi pasha híres tömérdek kincse. Tusko uram ehhez a kincshez akart hozzá jutni és éjjelenként eljárogat ásóval kezében kiásni a kincseket. — Van neki két lánya Julcsa és Erzsike. Julcsa boldogan él férjével Portás Jánossal, míg Erzsikét Somos Pista a bíró gyámja kérteti meg. Nem is volna semmi akadály sem, de hát őz. Bodoláné asszonyom azt határozta el, hogy ő Gyurka hülye fia számára megkerül feleségnek a szép és gazdag Erzsikét és azért megakarván gyalázni Erzsikét, azt a pletykát terjeszti szét a fauban, hogy Erzsike Portás urammal titkolt szerelmi viszonyban. — Es e hirt Karikáné meg Piszéné szájába adja, a kik pedig hó hazugok, hogy azonnal beharangozzák vele az egész falut. Egyik leghatásosabb jele nete a darabnak az midőn Somos Pista e hírrel megjelen és elutasítja magától Erzsikét és Portásék boldogságát is tönkre teszi.

De hát későbbben majd csak kibékülnek már, mert a pletyka padnál levő fán hallgatózó Gyurka bevalja, hogy az ő anyja terjesztette az egész hirt, hanem Bodoláné erre meg azzal áll elő, hogy a mit ő mond mind igaz, mert ő a saját zsemével látta Portás uramat Erzsikével az erdőn együtt csatangolni és hogy a helyzet még súlyosabbá legyen téve, maga Tusko István is hamis tanúságot tesz leánya ellen. Teszi pedig ezt azért, mert attól fél, hogy leánya és Portás, kik ő utána egyszer

kijötték az erdőbe s így meg tudtak mindent, eltalálják árulni az ő kincskeresését.

Julcsa bújában vigasztalódnai akar és Somos Pista után adja magát, de szívében azért csak férjét szereti. Nem kevésbé hatása az a jelenet, midőn Portás uram Julcsa öleletésén kapja Somost s ezért akar Abba szurni, midőn hirtelen megjelenik a kis Erzsike és elébe áll Pistának, hogy felfogja a döfést. — Végre is kiúli minden, a pletyka napfényre kerül, sőt maga Tusko uram töredelmes vallomást tesz, mert a követ annyira aláásta, hogy az ráesett és összetörté őt, kincset pedig nem talált. A bíró pedig elrendeli, hogy a „pletyka pad”, a hol az öreg néni szoktak pletykálódni, azonnal elégtessék.

Ez a darab rövid meséje, a mely mint látható elég élénk. Kár azonban, hogy kevés cselekmény, s oly annyira elnyújtott egészen felesleges jelenetek vannak benne, melyeket nem hoz helyre egy egy darab végén bekövetkező csattanós mozzanat. Fordulat az egész cselekményben nem igen van. Az első felvonás expositiója igen sikerült de a lebonyolítás nem meglepő, s nem kelt érdeket, mindazonáltal a darab megállja helyét, s jobb a népsziműben mostanság színre került nem egy pár népsziműnél.

A szereplők igyekeztek sikeres közreműködésük által a darab sikerét előmozdítani, Közönség középp számmal.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1880. jan. 13-án
Tündér-ujjak
szimű 5 felv.
Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Birtok eladás, vagy bérbe kiadás.
Mintegy 370 hold újosztási föld, épületekkel együtt parcellákban, vagy egészben, kiadó, vagy igen jutányos feltételek mellett 60 hold újosztással együtt eladó.
Ertekezhetni a tulajdonossal n.-várad-utca 2209.
(7) 2-3

A MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

alólírott igazgatóságának van szerencsése tudatni a biztosító közönséggel, miszerint a társaság Debreczeni főügynökségét immár berendezte és annak vezetését, Bihar-, Hajdu-, Maramaros-, Szabolcs-, Szatmár-, Szilagy- és Ugocsa megyék területére kiterjedő hatáskörrel, M. KÓSSA ALBERT társasági vezénylő titkár urra ruházta.

felhatalmazván őt, hogy: a tüz-, szállitmány- és jégkár biztosítási üzletágban, jogérvényes kötvényeket (biztosítási okmányokat) állitson ki, továbbá, hogy: a debreczeni főügynökség fentjelzett területén fő- és alügynököket szerződtesen és azokat meghatalmazással és utasításokkal ellássa. Budapest, 1880. január 1-én.

A Magyar-Francia biztosító részvény-társaság igazgatóságának fentebbi közzétételére hivatkozva, tiszteletteljesen jelentem, hogy a társaság MOSKOVICZ m. k. SCHWEIGER m. k. DEBRECZENI FŐÜGYNÖKSÉGÉNEK

vezetését átvettém, és a főügynökségi irodát a főpiaczon, a 2145-ik számú ház emeletén meguyítottam, tudatván egyszersmind, hogy ugyanott biztosítási ajánlatok elfogadtatnak és az üzletre, valamint a társaságra vonatkozó minden felvilágosítások készségesen adatnak.

A társaság biztosításokat elfogad: a) tüzvész és robbanás által okozott károk ellen; b) jég-károk ellen; c) szárazon és vizen szállított javak károsodása ellen; d) az ember életére, minden ismert módozat szerint.

A Magyar Francia biztosító részvény-társaság 20 millió frankot, azaz nyolcz millió arany forintot tevő alaptőkéjéből, mindjárt a megalakulás után 10 millió frank, vagyis négy millió arany forint

a részvényesek által már készpénzben befizetett és részint Budapest elsőrangú pénzüzeteteinél, részint pedig magyar államértékekben és elsőbbségekben lőn elhelyezve. Bizvást elmondható tehát, hogy nemalukult eddig még hazánkban, sőt az egész monarchiában, biztosító intézet, mely a közönségnek akkora alapvagyonnal nyújtott volna garantitát, mint a mennyit társaságunk mindjárt kezdetben felmutatni képes.

A legjobb meggyőződéssel vagyok bátor tehát felhívni a tisztelt biztosító közönség bizalmát társaságunk iránt, mely a méltányosság, pontosság és legszigorubb becsületesség követelményeinek mindenben megfelelend és a díjtételek megszabásánál a solid verseny kívánalmaira, mindenkor kellő tekintettel leand.

Midőn végül, hivatkozva a biztosítási pályán sok éven át szerzett tapasztalataimra és e téren mindenkor tanusított rend- és igazságszeretetemre, a tisztelt közönség szives bizalmát igénytelen szeméyem iránt is tiszteletteljesen kikérem, ismételve ajánlom az általam képviselt társaságot, nagybecsű bizalmába és támogatásába. Debreczen, 1880. január hó 1-én.

A Magyar-Francia biztosító-részvény-társaság debreczeni főügynöksége: M. KÓSSA ALBERT, vezénylő-titkár.

KÉSZ bál ruhák virággal és legyezővel
10 frttől 25 frtig kaphatók
Burghold V.-nál
Debreczenben.

Ajánlom dúsán felszerelt **ezipő-raktáromat** nők, férfiak és gyermekek számára, a legjobb minőségben s feltűnő jutányos árban. Ugyanitt kaphatók **báli czipők** minden színben és rendelési esetben a legrovidebb idő alatt elkészíttetnek. A n. é. közönség becses pártfogását kérvé, melyet kiérdemelnai mindenkor törekvésem leand, maradok teljes tisztelettel **Tóth Ferencz.** Rózsá-tér városi házi épület.

Eladó földbirtokok.
A Macson 12 nyilas tanya-föld, jó állat-pótlón lévő gazdasági épületekkel s gyümölcsösökkel, a fentebb leírtakhoz 5 régi boglyás kaszáló szűzen gazdasági épületekkel; s. **bolgográival** kertben 12 káposzta-fák, nagy szőlő, számos termő gyümölcs fakkal, nagy borházal és száretelő edényekkel. — utóbbi szőlőbirtok akár egy tagban, akár részletekben; továbbá a váradi-utcai sorompó közelében 4 1/2 csaateri hold **majorági föld** 2 csaateri lakházal, gazdasági készletekkel és nagy számú s nemesfajú gyümölcsfakkal benépesítve és rendezve; ugyan ehhez közel 18 1/2 osztályozott hold **bolgólóbeli föld** dékkel és akáccsal fakkal kőművelve, szabad kezőbi, kezező feltételek mellett minden órán eladó, értekezhetni irántok a czelegő-utcai 17-ik számú háztulajdonossal.
Kelt Debreczenben, január 8. 1880. 3-6

Hirdetés.
A debreczeni takarékpénztár részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a nevezett pénztárnál k. g. z. i. a. l. o. g. u. j. lekötött 108 10747, 245120008, 252120900, 35013171, 431137900, 401138893, 49814212, 501142731, 50814241, 58714601, 61014760, 61714781, 61814789, 679, 691, 716, 719, 725, 749, 1002, 1165, 1246, 1328, 1431, 1497, 1582, 1597, 1617, 1815, 1880, 1875, 1982, 2113, 2125, 2145, 2255, 2299, 2417, 2440, 2478, számozott alatti zálogtáraknak 1880. évi január 28-án s folytatlagos napján a pénztár városbába alatti helyiségében mindenkor délután 3 órákor nyitva van árvényesen el fogna adatni. Análfogva az illető zálogtárak tulajdonosai felhivatnak, hogy ha zálogjukat az eladástól megkímélni kívánják, a kitért árverési határmegig igyekezzenek kötelezettségüket beváltatni, egyuttal hitelemkötésüket arra is, hogy ha az eladási árból a zálogot terhelő kamat és tökértartozás ki nem telik, a hiány per utján fog bejelenteni.
Az igazgatóság.
(15) 1-2